

Методологія оцінки діяльності органів боротьби з корупцією поки що до кінця не розроблена. У будь-якому разі вона має враховувати специфіку держави та конкретного антикорупційного органу. Необхідно, щоб ретельно були продумані як кількісні (наприклад дані статистики та опитувань громадської думки), так і якісні критерії такої оцінки (наприклад, огляди та оцінки експертів).

Дані статистики (кількість скарг, що надійшли до установи, кількість справ відкритих та завершених, кількість винесених вироків, заходів адміністративного впливу, кількість прийнятих інструкцій або рекомендацій, кількість розроблених чи прийнятих законопроектів) є об'єктивним показником та цінним джерелом інформації. Проте в оцінці цієї інформації має бути присутнім зерно здорового скептицизму, оскільки сама по собі статистика нічого не говорить про якість державного управління та правосуддя в країні. Таким чином, необхідно вивчати кількісні індикатори разом із результатами моніторингу, який проводять міжнародні організації, такі як Група держав проти корупції (ГРЕКО) Ради Європи та ОЕСР.

Список бібліографічних посилань

1. Біржова угода // <https://ua.wikipedia.org/wiki>.
3. Спеціалізовані інститути боротьби з корупцією: Огляд моделей Організація економічного співробітництва та розвитку Мережа боротьби з корупцією для країн Східної Європи та Центральної Азії // <https://www.oecd.org/corruption/acn>

УДК 316.32:338.245.2

Сергій Петрович МАТВЕЄВ,

кандидат економічних наук,

старший викладач кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ.

ВОЄННО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Проблема війни та миру, при наявності міжнародних воєнно-політичних блоків з різними геополітичними інтересами, була та остається найгострішою глобальною проблемою сучасності.

В умовах реальної воєнної загрози і одночасного реформування оборонної системи України, кількісного зростання збройних сил, відказ від призовів на строкову службу, розгортання сил територіальної оборони виникає необхідність в ретельній оцінці воєнно-політичним керівництвом ситуації та стану воєнної організації держави, щоб уникнути

вироблення неправильних економічних та управлінських рішень, помилкову реалізацію рішень, навіть якщо вони були правильними. Тому воєнна безпека неодмінно повинна розглядатися в тісному зв'язку з безпекою економічною, важливою складовою якої є фінансова безпека [1, с.9].

Виходячи з цього, воєнно-економічна безпека як складова воєнної безпеки – це стан захищеності життєво важливих інтересів держави, що розглядаються одночасно у військовій, економічній та управлінській галузях діяльності, що забезпечується за рахунок правильного визначення раціональних (дійсно необхідних та здійснених) характеристик військової організації: її військово-технічного рівня, оснащеності всіма видами озброєння, майна, енергоносіїв, а також іншими видами матеріальних засобів, та за рахунок раціонального планування, розробки та наповнення бюджету, безперервного фінансово-економічного та адміністративного управління військовим будівництвом, суворого обліку, звітності та контролю.

Одним з головних завдань є законотворча робота, мета якої полягає в тому, щоб застрахуватися від неправильного встановлення рівня видачків та неправильного розподілу їх за категоріями бюджетної класифікації, від зривів фінансування, розбазарювання та розкрадання коштів, виділених на забезпечення воєнної безпеки. Про наслідки високого рівня корупції в Україні нас неодноразово попереджали наші партнери по НАТО.

У цьому випадку воєнно-економічна безпека стає явно залежною від нормативної бази, законслухняності, загальної культури виконання законів та підзаконних актів у країні на рівні особистості, суспільства та самої держави [2, с. 117].

Підвищення ефективності військових витрат держави є одним з найважливіших завдань забезпечення фінансової безпеки. Ефективність воєнних витрат визначається рівнем воєнної безпеки, який вдається забезпечити за певного рівня військових витрат, що виділяються воєнній організації.

Необхідно ефективно розподіляти кошти між основними компонентами воєнної організації (збройними силами, іншими військами, військовими формуваннями та органами) та між цільовими статтями та видами військових витрат.

Існуюча система фінансування воєнної організації не передбачає загальнонаукового обґрунтування та публічного обговорення раціонального значення цих показників у розумних межах відкритості, а головне, не передбачає жорсткого управління фінансуванням з боку держави та цивільного контролю за витратами.

Внаслідок складності військової організації держави та її воєнної економіки підвищення ефективності воєнних витрат, головним чином, в напрямку комплексного використання різних засобів та способів адміністративного та економічного управління. Основні напрями вдосконалення адміністративних засобів управління полягають у розробці:

-методології та процедур вироблення, формулювання та постановки завдань, вирішення яких покладається на компоненти воєнної організації, достовірного фінансово-економічного обґрунтування можливостей їх вирішення -структури та організаційно-економічних відносин виробництв, що входять до складу військової організації, зокрема промислових, транспортних та сільськогосподарських підприємств, навчальних закладів, науково-дослідних та конструкторських організацій, які (при виробництві ними товарів та послуг не суто військового призначення) можуть виявитися неефективними в умовах ринкової економіки;

-порядку закупівель предметів споживання, озброєння та спорядження, замовлень НДДКР (чинна нині нормативна база не гарантує проведення дійсно ефективних конкурсів, а закритість держзамовлення при одночасному включенні до нього як секретних робіт, так і не секретних перешкоджає розширенню складу виконавців робіт та сприяє правопорушенням);

-системи комплектування військової організації кадрами та вирішення їх соціально-економічних проблем.

Важливим нині представляється також і вдосконалення нормативно-правової бази економічного забезпечення воєнної організації, що , одночасно є напрямком зміцнення фінансової безпеки, вирішення проблем її повсякденного функціонування та її подальшого розвитку за планами воєнного будівництва [3, с. 149].

Основними напрямками реформування бюджетного процесу задля забезпечення воєнної безпеки слід вважати повний облік у нормативних документах всієї специфіки воєнної організації та воєнної економіки держави як умов мирного часу, а й загрозливий період, а як і під час війни.

Необхідно поширити методологію програмно-цільового планування на всі види воєнних витрат та забезпечити поєднання різноманітних програм та планів воєнного будівництва, що стосуються окремих його аспектів, з перспективним фінансовим планом.

Вирішити проблему оптимальної відкритості воєнних видатків у бюджеті та стабілізації їх бюджетної класифікації на досить тривалий період часу з метою забезпечення достовірного аналізу динаміки воєнних видатків та запобігання маніпуляціям з окремими статтями на користь формального задоволення бюджету тим чи іншим вимогам.

Тобто головне – знайти раціональне вирішення проблеми надійного фінансування при передислокаціях та у специфічних саме для воєнної організації умовах: періоду воєнної кризи, терористичних дій, надзвичайних ситуацій та, нарешті, війни.

Стосовно стадії контролю та звітності необхідно забезпечити правове вирішення проблеми раціональної відкритості фактичних військових витрат, можливість здійснення цивільного контролю у цій галузі. Представляється доцільним публікація в ЗМІ України звітів про військові витрати, що передаються урядом до міжнародних організацій.

Список бібліографічних посилань

1. Економічна безпека : [навч. посіб.] / за ред. З. С. Варналія. – К. : Знання, 2009. – 647 с.
2. Теоретичні аспекти стратегії воєнної безпеки суспільства і держави: Монографія. – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. – 176 с.
3. Соловийов В. І. Фінансова безпека як основоположний фактор незалежності держави / В. І. Соловийов // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. - № 3(15). – С. 149 – 152.

УДК 336.02

Ліна Володимирівна МІЩЕНКО,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри правового забезпечення підприємницької

діяльності та фінансової безпеки факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4906-8287>

ФІНАНSOVA ІНКЛЮЗІЯ ЯК ЗАСІБ ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Розвиток міжнародних економічних відносин сприяє формуванню нових фінансових установ, які надають сучасні технологічно-оновленні фінансові послуги, залучають все більш інвестицій держави та коштів населення, а також супроводжуються диверсифікацією фінансової системи. На ринок фінансових послуг залучаються більше споживачів, зокрема за підрахунками Світового банку у 2011 році серед дорослого населення України 41% мали принаймні один банківський рахунок. За шість років, тобто у 2017, цей показник зріс та становив уже 63%. Для порівняння, у Вірменії рахунки в фінансових установах мають 48% дорослих, у Чеській Республіці – 81%, в Угорщині – 75%, в Білорусі – 81%, в Австрії – 98%, у Королівствах Нідерланди та Данія – 100% [1]. Тенденція зростання користувачів банківських послуг в Україні нарощується. За даними Національного банку України у 2020 році в Україні діяло 73 банка, які обслуговували 64 млн. клієнтів та 124, 6 млн. рахунків, серед яких 61,3 млн. – це рахунки фізичних осіб [2].

В цих умовах безпека фінансової діяльності, як на рівні держави, окремого господарюючого суб'єкта, або споживача фінансових послуг, має важливе значення для стабільного економічного розвитку. Ринкова фінансова політика супроводжується ризиками для всіх учасників і потребує виваженого, наукового підходу. Це обумовлює потребу у сучасних фінансових напрацюваннях та розповсюдженні фінансової грамотності серед громадян, підприємців, аудиторів тощо, що є однією із задач